

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 663/2009 dėl ekonomikos gaivinimo, teikiant Bendrijos finansinę paramą energetikos srities projektams, programos sukūrimo

(COM(2010) 283 galutinis – 2010/0150 (COD))

(2011/C 48/30)

Pranešėjas **Stéphane BUFFETAUT**

Europos Parlamentas 2010 m. birželio 15 d. ir Taryba 2010 m. birželio 23 d., vadovaudamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 194 straipsnio 1 dalies c punktu ir 304 straipsniu, nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 663/2009 dėl ekonomikos gaivinimo, teikiant Bendrijos finansinę paramą energetikos srities projektams, programos sukūrimo

COM(2010) 283 galutinis – 2010/0150(COD).

Transporto, energetikos, infrastruktūros ir informacinės visuomenės skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2010 m. rugsėjo 6 d. priėmė savo nuomonę.

465-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2010 m. rugsėjo 15–16 d (rugsėjo 15 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 113 narių balsavus už, 2 – prieš ir 1 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 EESRK teigiamai vertina bendras Komisijos dokumento idėjas ir pritaria nustatytiems tikslams. Komitetas visų pirma pritaria pasiūlymui naudoti Europos fondus kaip daugiklio poveikį turinčią priemonę, paspartinančią investicijas energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiosios energijos srityse. Komitetas norėtų, kad būtų labiau pagrįstas finansinės paramos skirstymas į techninę pagalbą, lengvatines paskolas ir finansų institucijų teikiamas bankų garantijas. Jis taip pat pageidautų išsamesnio sąvokos „techninė pagalba“ paaiškinimo.

1.2 EESRK tikisi, kad Komisijos išdėstytos taisyklės bus veiksmingai taikomos, t. y. visi suinteresuotieji finansiniai tarpininkai turės teisę valdyti finansinę priemonę, o projektų atranką vykdys fondų valdytojai, prižiūrimi Komisijos. EESRK norėtų, kad fondo valdymo ir lėšų gavimo taisyklės būtų paaiškintos ir būtų nustatyti aiškūs nurodymai finansiniams tarpininkams ir projektų teikėjams.

1.3 EESRK mano, kad vis dėlto būtina (arba naudinga) pateikti tam tikrų pastabų šiais klausimais:

1.3.1 Būtinybė kuo greičiau (iki 2010 m. pabaigos) sužinoti visą finansinio paketo sumą (ar bent jau numatomą sumą) be jau paskelbtos 114 milijonų EUR sumos. Pastarąją sumą, ją padalinus visoms 27 valstybėms narėms, galima vertinti kaip santykinai ribotą įnašą. Tačiau reikėtų atsižvelgti į svertą poveikį, kurį užtikrinti padės papildomos privačiojo sektoriaus investicijos ir impulsas, skatinantis įgyvendinti projektus ir investuoti, kurį suteiks didelė finansinė parama techninės pagalbos etape.

1.3.2 Sąvoka „finansiskai naudingi projektai“. Pavyzdžiui, pastatų izoliacija yra labai naudinga energijos vartojimo efektyvumo požiūriu, tačiau energijos taupymo požiūriu pasiteisina per labai ilgą laiką, ypač senos statybos pastatų atveju. „Finansiškai naudingas projektas“ – tai sąvoka, kuri turi būti siejama su finansuojamais projektais, kurių neįmanoma įgyvendinti be Europos paramos. Todėl ši sąvoka galėtų būti reglamente paaiškinta taip: tai projektas, kurio finansinę pusiausvyrą užtikrina parama, teikiama taikant Europos finansines priemones.

1.3.3 Tinkamumo finansuoti kriterijai.

— EESRK supranta ir, be kita ko, pritaria minčiai, kad nėra prioritетinių sektorių ir kad bus taikomi investavimo ir atitikties Europos tikslams energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiosios energijos srityse kriterijai. Visų pirma bus finansuojami projektai, įgyvendinami pagal energetinio naudingumo sutartis, ir tie, kurie jau gauna subsidijas iš Europos fondų. EESRK pabrėžia, kad šia priemone siekiama skatinti sąveiką su struktūriniais ir sanglaudos fondais;

— jeigu nebus sudarytas iš anksto atrinktų projektų sąrašas (kaip pagal Reglamentą Nr. 663/2009), EESRK atidžiai stebės, kaip paskirstomos lėšos projektų finansavimui ir techninei pagalbai, ir mano, kad didžioji dalis finansavimo lėšų turėtų būti skirta konkrečioms investicijoms arba projektams;

— Komitetas pabrėžia, kad reglamente nebus pateiktas iš anksto atrinktų projektų sąrašas ir fondas pats atrinks projektus vadovaudamasis reglamente nustatytais kriterijais. Bus parengta ataskaita dėl finansuotų projektų;

- EESRK patikslina, kad finansinė parama investicijų projektams turi būti teikiama taikant vienodas sąlygas viešojo ir privataus sektoriaus subjektams. Be to, turi būti sudaryta galimybė projektus vykdyti ir pagal viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę;
- apskritai, Komitetas dar kartą pabrėžia, kad pagrindiniai kriterijai finansavimui skirti turėtų būti šie: projektų techninis tinkamumas, finansinis patikimumas ir konkretūs laukiami rezultatai energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiosios energijos srityse;
- EESRK norėtų, kad būtų išsamiau paaiškintas kriterijus, kuriuo remiantis finansavimas bus skiriamas „veiksmams, kurie turi greitą, išmatuojamą ir didelį poveikį.

1.4 EESRK supranta Komisijos norą, kad suinteresuotosios vietos ir regionų valdžios institucijos politiškai įsipareigotų mažinti klimato kaitą ir turėtų konkrečius tikslus, tačiau perspėja, kad reikėtų mažiau tikėti politiškai korektiškais mintimis bei kalbomis ir labiau vertinti konkrečius veiksmus, kurie įgyvendinami taikant patikimas ir novatoriškas technologijas arba veiksmingas valdymo sistemas, pasiteisinusias energijos vartojimo efektyvumo, šildymo tinklų arba atsinaujinančiosios energijos srityse.

2. Reglamento dėl ekonomikos gaivinimo, teikiant Bendrijos finansinę paramą energetikos srities projektams, programos sukūrimo atsiradimo priežastys ir principai

2.1 Europos energetikos programai ekonomikai gaivinti (toliau – Programa) numatytas 3,98 milijardo EUR finansinis paketas. Beveik visas Programos finansinis paketas turėjo būti paskirstytas 2010 m. Tačiau pagal Programos reglamentą numatyta 114 milijonų EUR suma nebus paskirstyta. Ši suma gali būti dar didesnė, jeigu pasirodys, kad projektai parengti nesilaikant nurodytų teisinių, finansinių ar techninių reikalavimų.

2.2 Panaudojant pagal Programos reglamento II skyrių nepaskirstytas lėšas bus sukurta speciali finansinė priemonė, skirta remti energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiosios energijos iniciatyvas, įgyvendinamas pagal Tvarios energijos finansavimo iniciatyvą.

3. Bendrieji principai

3.1 Finansine priemone bus teikiama parama finansiškai naudingiems energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiosios energijos projektams vystyti ir sudaromos geresnės investicijų į tokius projektus finansinės sąlygos, visų pirma miestų vietovėse.

3.2 Siekiant pritraukti daug ir decentralizuotų investicijų, paramos gavėjai bus savivaldybės, vietos ir regionų valdžios institucijos, įskaitant ir viešojo, ir privačiojo sektorių partnerystės projektus.

3.3 Finansuojami tvarios energetikos projektai turėtų apimti viešosios ir privačios paskirties pastatus, didelio energijos efektyvumo kogeneracines elektrines ir miestų šildymo ir (arba) aušinimo tinklus, vietos decentralizuotus atsinaujinančiuosius energijos išteklius, ekologiško miesto transporto ir vietos infrastruktūros vystymą, pavyzdžiui, pažangių elektros energijos tinklų, efektyvaus gatvių apšvietimo ir pažangiųjų skaitiklių diegimą.

4. Atrankos ir tinkamumo kriterijai

4.1 Paramą gaunančios priemonės turi turėti greitą, išmatuojamą ir didelį poveikį ES ekonomikos atgaivinimui, didinti energijos tiekimo saugumą ir mažinti išmetamą šiltnamio efekta sukeliančių dujų kiekį.

4.2 Bendrijos finansavimu siekiama sukurti svarto poveikį kitomis suinteresuotųjų valdžios institucijų arba įmonių investicijomis, laikantis konkrečių kriterijų, susijusių su viešosios valdžios institucijų įgyvendinama politika ir su projektų techniniais ir finansiniais aspektais.

4.3 Valdžios institucijoms taikomose taisyklėse numatyti jų įsipareigojimai kovoti su klimato kaita ir siekti konkrečių tikslų, tikslų įgyvendinimo strategija, stebėsenos vykdymas ir viešas atsiskaitymas už įgyvendinimo pažangą ir pasiektus rezultatus.

4.4 Techninėmis ir finansinėmis taisyklėmis siekiama užtikrinti metodo pagrįstumą ir techninį tinkamumą, finansinio paketo pagrįstumą, Europos teikiamos paramos postūmį pritraukti viešąsias ir privačias lėšas, taip pat reguliuoti ekonominę ir socialinę poveikį, poveikį aplinkai, išlaikyti geografinę projektų pusiausvyrą ir užtikrinti projektų parengtumą, t. y. kuo greičiau pasiekti investavimui tinkamą etapą.

2010 m. rugsėjo 15 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Mario SEPI